

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2005-2006

18 mei 2006

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst waarbij een partnerschap tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Tadzjikistan, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 11 oktober 2004

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door mevrouw Anissa Temsamani**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Temsamani.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Hubert Brouns, Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goey;

de heren Louis Bril, Jean-Marie Dedecker, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

Zie:

744 (2005-2006)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op datum van dinsdag 9 mei 2006 het ontwerp van instemmingsdecreet met de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds en de republiek Tadzjikistan anderzijds, besproken. Het ontwerp van decreet werd aangenomen met eenparigheid van stemmen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER GEERT BOURGEOIS, VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BUITENLANDS BELEID, MEDIA EN TOERISME

De *minister* opent zijn uiteenzetting met een algemene situering van het gehanteerde verdragstype. Hij wijst er daarbij op dat de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst (PSO) een heel specifiek type van overeenkomst is, dat op Europees niveau werd ontwikkeld voor het aanknopen van betrekkingen met de republieken die ontstonden na het uiteenvallen van de voormalige Sovjet-Unie. De PSO houdt meer bepaald het midden tussen de oude overeenkomst van 1989 inzake handel en economische samenwerking tussen de Europese Gemeenschappen en de voormalige Sovjet-Unie en de associatieverdragen die na de val van het IJzeren Gordijn werden gesloten met de landen van Centraal- en Oost-Europa (de zogenaamde ‘Europa-overeenkomsten’).

De PSO met Tadzjikistan maakt op die manier ook deel uit van een ruimere strategie, die een grotere stabiliteit en veiligheid in Centraal-Azië en op het Europese continent tot doel heeft. De overeenkomst beoogt specifiek de bevordering van nauwe betrekkingen en samenwerking met Tadzjikistan en de ondersteuning van de noodzakelijke politieke en economische hervormingen in dat land.

De minister wijst er verder op dat het verdrag een ‘dubbel gemengd’ karakter heeft. In de Europese rechtsorde heeft de overeenkomst een gemengd karakter, aangezien ze betrekking heeft op zowel exclusief communautaire aangelegenheden als op materies die onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen. Daarnaast heeft het verdrag ook binnen de Belgi-

sche federatie een gemengd karakter. De Werkgroep Gemengde Verdragen oordeelde met name dat deze overeenkomst aangelegenheden behandelt die vallen onder de bevoegdheid van de federale overheid, de gemeenschappen, de gewesten en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. De Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB) – waarvan de Werkgroep Gemengde Verdragen een adviesorgaan is – heeft die beslissing bekrachtigd op haar bijeenkomst van 15 maart 2005.

In inhoudelijk opzicht is de overeenkomst gebaseerd op een aantal wezenlijke beginselen, als daar zijn: respect voor de democratie, de mensenrechten en de rechtsstaat. Verder worden de duurzame ontwikkeling en het onderling verband tussen de verschillende ondersteunende hulpmiddelen gestimuleerd. De overeenkomst berust op drie pijlers die elk geschraagd worden door algemene en institutionele bepalingen. De eerste pijler is de politieke dialoog. De tweede pijler omvat de samenwerking op economisch, commercieel, sociaal, financieel, wetenschappelijk, technologisch en cultureel vlak. En de laatste pijler handelt over het stimuleren van investeringen en van de handel in goederen en diensten. Opmerkelijk is verder dat hier voor het eerst ook bepalingen werden opgenomen betreffende de strijd tegen massavernietigingswapens en terrorisme.

Voor nadere toelichting bij de 101 artikelen van de overeenkomst, de vier bijlagen ervan en het erbij horende protocol, verwijst de minister de commissieleden naar de uitvoerige memorie van toelichting. De minister geeft daarbij wel nog mee dat de onderhandelingen met Tadzjikistan gevoerd werden door de Europese Commissie op grond van het algemene mandaat dat de Raad Algemene Zaken van 5 oktober 1992 vastlegde voor de onderhandelingen met alle uit de voormalige Sovjet-Unie ontstane staten.

Afsluitend verzoekt de minister de commissie de haar voorgelegde overeenkomst te willen goedkeuren.

II. BESPREKING

Mevrouw *Miet Smet* stelt vast dat de verdragsluitende partijen bij deze overeenkomst enerzijds de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten en anderzijds de republiek Tadzjikistan zijn. De overeenkomst werd ondertekend einde 2004. Tadzjikistan was daarmee

meteen ook de laatste van de voormalige Sovjetrepublieken waarmee een dergelijk akkoord wordt gesloten. Het bevreemdt mevrouw Smet enigszins dat hier nog gewag gemaakt wordt van de Europese Gemeenschappen en niet van de Europese Unie. Die laatste is ondertussen toch de meer gangbare term geworden. Heeft dit mogelijk iets te maken met de pijlerstructuur van de Europese Unie?

Ingaande op de bemerking van mevrouw Smet laat de *commissievoorzitter* opmerken dat de reden hiervoor van formeel-juridische aard is. Op vandaag heeft de Europese Unie immers geen expliciete rechtspersoonlijkheid, terwijl de Europese Gemeenschap, die nochtans een onderdeel vormt van de Europese Unie, wél een volkenrechtelijk subject is.

De heer *Marnic De Meulemeester* stelt dat de VLD-fractie instemt met dit ontwerp van decreet. Hij constateert wel dat de economische betrekkingen van Vlaanderen en België – en bij uitbreiding zelfs van de hele Europese Unie – met Tadzjikistan erg beperkt zijn. In het jaar 2004 bijvoorbeeld, bedroeg de Vlaamse export naar dat land slechts 1,1 miljoen euro, wat te verwaarlozen is. De echte betekenis van deze overeenkomst ligt volgens de heer De Meulemeester dan ook elders. Om invloed te kunnen uitoefenen op een land dat verre van democratisch is, schept men hier een permanent kanaal van dialoog. Enkel op die manier kan de mensenrechtensituatie in Tadzjikistan ten goede beïnvloed worden. Zo goed en zo kwaad als dat gaat, kan langs deze weg tevens geprobeerd worden om mee te verhelpen aan het gebrek aan respect voor de elementaire democratische waarden in het partnerland. Van groot belang is ook dat hier voor het eerst clausules zijn opgenomen met betrekking tot terrorisme en massavernietigingswapens. Na de gebeurtenissen van 11 september 2001 is het immers duidelijk geworden dat de Centraal-Aziatische ex-Sovjetrepublieken, waarvan Tadzjikistan er één is, van cruciaal strategisch belang zijn voor de veiligheid van Europa. Deze dreigingen zijn ondertussen zeker ook geen ver-van-mijn-bed-show meer.

De heer *Karim Van Overmeire* deelt mee dat ook de Vlaams Belang-fractie het ontwerp van decreet zal goedkeuren. Tadzjikistan mag dan al een ver land zijn, gelegen in een ons niet goed bekende regio, toch is het belangrijk om er een minimum van dialoog en samenwerking mee te hebben. De Europese Unie moet er minstens proberen enige voet aan de grond te krijgen. Maar Europa mag zich daarbij geen

illusies maken. De heer Van Overmeire maakt hier met name een parallel met ‘the Great Game’ waarbij Rusland en Groot-Brittannië in de negentiende eeuw om invloed streden in die regio. Op heden – en dan met name vooral na ‘nine-eleven’ – zijn vooral de Verenigde Staten actief geworden in die regio, waar ze in een zekere concurrentie staan met Rusland dat poogt zijn uit de Sovjettijd daterende invloed te behouden. Recent is ook China daar gradueel zijn invloed gaan uitbreiden. Voor de Europese Unie kan er op zijn best dus slechts een eerder beperkte rol zijn weggelegd in de betrokken regio. Met deze PSO kan Europa mogelijks toch enige impact sorteren in een geostrategisch erg belangrijk gebied. Ook Europa kan zich, mee uit louter eigenbelang, niet veroorloven dat daar een grote zone van instabiliteit zou ontstaan. Tot wat zulks uiteindelijk kan leiden heeft het Afghanistan van de taliban immers voldoende duidelijk aangetoond.

De *minister* stelt met tevredenheid vast dat over de verschillende politieke fracties heen grote eensgezindheid bestaat over het nut en de noodzaak van het goedkeuren van dit akkoord. Hij dankt hen dan ook voor het uitgesproken vertrouwen.

III. STEMMINGEN

III.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimititeit van twaalf stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimititeit van twaalf stemmen.

III.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst waarbij

een partnerschap tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Tadzjikistan, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 11 oktober 2004, ten slotte eveneens aangenomen bij unanimitéit van twaalf stemmen.

De verslaggever,

Anissa
TEMSAMANI

De voorzitter,

Karim
VAN OVERMEIRE
